

شناسایی و بررسی عوامل موثر بر کارآفرینی زنان در صنعت مد لباس (مورد مطالعه: شهر کرمان)

مهدی دهقانی سلطانی^a، لیاسادات میررشدی^b

^a استادیار گروه مدیریت دانشکده علوم اداری و اقتصاد. دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان. رفسنجان. ایران

^b دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت. موسسه آموزش عالی رسالت کرمان. ایران

نویسنده مسئول: مهدی دهقانی سلطانی (آدرس الکترونیک: ma.dehghani22@vru.ac.ir)

چکیده:

حضور زنان در بازار کار و مشارکت زنان در فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی به یکی از شاخصهای مهم توسعه اقتصادی مبدل شده است؛ زیرا فعالیتهای اقتصادی زنان رابطه مستقیمی با فقر و رفاه اجتماعی دارد. موفقیت زنان کارآفرین در جوامع نه تنها سبب ایجاد سود اقتصادی می شود بلکه منافع اجتماعی فرهنگی ایجاد می کند. در نتیجه هدف از این پژوهش شناسایی و بررسی عوامل موثر بر برپندسازی در صنعت مد لباس در شهر کرمان می باشد. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته است. روش تحقیق این پژوهش به صورت کیفی بوده و از جنبه هدف کیفی اکتشافی است و روش تحلیل داده ها، تحلیل محتوا می باشد. جامعه آماری این تحقیق را شامل خبرگان، مدیران و کارشناسان متخصص در حوزه کارآفرینی زنان در صنعت مد لباس تشکیل می دهد. در این پژوهش از روش نمونه گیری قضاوتی هدفمند استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد که عوامل اجتماعی و فرهنگی، عوامل سیاسی- قانونی، عوامل خانوادگی، عوامل اقتصادی و مالی، زیرساختی و عوامل فردی بر کارآفرینی زنان در صنعت مد لباس در شهر کرمان موثر است.

کلمات کلیدی: کارآفرینی، زنان، صنعت مد لباس، کارآفرینی زنان.

۱. مقدمه

پدیده بیکاری یکی از معضلات مهم اجتماعی و اقتصادی محسوب می شود که موجب بروز ناهنجاری های فراوان در زمینه های گوناگون می شود. جامعه ما نیز با مسئله افزایش تعداد بیکاران مواجه می باشد و اگر با این پدیده از ابتدا و به صورت ریشه ای مقابله نشود، بحران های بزرگ و جبران ناپذیری ایجاد خواهد شد که رویارویی با آن ها نیازمند صرف وقت و انرژی بسیار است و توان بالایی را می طلبد؛ بنابراین برای پاسخگویی درست به مشکل مزبور می توان گفت خوشبختانه در سراسر کشور ایران و در نقاط شهری و شهری استان های کشورمان، امکانات و توانمندی های بسیاری به صورت بالقوه و بالفعل وجود دارند که اگر به درستی شناسایی، طبقه بندی و در قالب مدیریت سازمان دهی منابع مورد استفاده قرار گیرند، فعالیتهای مولد و اشتغال زای بسیاری ایجاد می نمایند (آمدی و همکاران، ۱۳۸۸). با توجه به مشکل بیکاری در جهان، امروزه برنامه ریزان به دنبال راهکارهایی هستند که این مشکل را تا حدودی کاهش دهند. یکی از مهم ترین راهکارها، کارآفرینی می باشد (چرچیل و همکاران^۱، ۲۰۲۱). کارآفرینی نیروی محرکه ای توسعه اقتصاد است و نقش او عبارت از نوآوری و ترکیب تازه از مواد و مینای بسیاری از تحولات اقتصادی می باشد که موجبات توسعه را فراهم آورده است؛ عمده ترین دلیل توجه به کارآفرینی علاوه بر تولید ثروت و توسعه تکنولوژی، اشتغال زائی مولد است (جعفری صادقی و همکاران^۲، ۲۰۲۱). مقوله کارآفرینی اگر به درستی هدایت شود و همچنین اگر سیاست گذاران حمایت بیشتری از کارآفرینان داشته باشند تأثیر صدچندان بر توسعه اقتصادی بخصوص توسعه شهری خواهند گذاشت و درصد بالایی از بیکاری را کاهش خواهد داد. اشتغال و کارآفرینی اثرات بسیار مثبتی بر روحیه و رفتار انسان دارد. این اثرات مثبت را می توان در مواردی چون اجتماعی شدن، کسب ساختار کلی برای زندگی و رشد شخصیت برشمرد. داشتن شغل یا فعالیت مثبت در اجتماع برای تمامی افراد با رشد مهارت ها، ایجاد یک چارچوب زمان بندی شده منظم برای زندگی، تعامل اجتماعی، کسب هویت فردی، شغلی، جایگاه اجتماعی و اقتصادی همراه است (تاگر^۳ و همکاران، ۲۰۲۱).

نداشتن یا از دست دادن شغل اثرات بسیار منفی بر روحیه و رفتار انسان ها دارد. از دست دادن درآمد باعث ایجاد تغییرات غم انگیزی در شیوه و گذران زندگی انسان ها می شود. برای بسیاری از مردم از دست دادن یا نداشتن شغل به معنای از دست دادن خانه و کاشانه و سایر دارایی های با ارزش آن هاست. موقعیت خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی و عزت نفس آن ها به طور منفی تحت تأثیر چنین شرایط نامطلوبی قرار می گیرد (طباطبایی یحیی آبادی و حسینیان، ۱۳۸۴). دانشمندان و صاحب نظران در امر توسعه معتقدند ریشه بسیاری از مشکلات کشورهای در حال توسعه و جهان سوم از جمله مشکلات شغلی و بیکاری در توسعه نیافتگی روستاهای آن ها قرار دارد؛ بنابراین با توجه به نقش و جایگاه روستاها در فرایندهای توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در مقیاس محلی، منطقه ای، ملی و بین المللی و پیامدهای توسعه نیافتگی مناطق شهری چون فقر گسترده، نابرابری فزاینده، رشد سریع جمعیت، بیکاری، مهاجرت، حاشیه نشینی شهری و غیره، ضرورت توجه به توسعه شهری و حتی تقدم آن بر توسعه شهری مورد تأکید قرار گرفته است. در ایران نیز مسائلی مانند بیکاری، مهاجرت های روستا شهری، حاشیه نشینی و فقر همچون سایر کشورهای در حال توسعه وجود دارد که ریشه همه این ها در توسعه نیافتگی شهری و نرخ بالای بیکاری در روستاهاست (ازکیا، ۱۳۸۳). ایجاد کسب و کار و خوداشتغالی در شهرها در حال حاضر یکی از موضوع های مهم در کشور است. برای انگیزش کارآفرینی در شهرها، دولت ها سیاست های توسعه ای را برنامه ریزی و اجرا می کنند و برای ایجاد اثربخشی در سیاست های توسعه ای، اطلاع از عوامل موثر بر موفقیت کارآفرینی،

¹ Churchill et al

² Jafari-Sadeghi et al

³ Tucker